Ministerie van Financiën

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Oudercommissie Kinderopvangtoeslag
t.a.v. de Voorzitter, Tof Thissen

DG Herstel
Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Contactpersoon
S.T.P.H. Schlangen

Persoonsgegevens

Ons kenmerk
2025-0000088409

Uw kenmerk

Datum 25 maart 2025
Betreft reactie op advies Oudercommissie over rapport cie Van Dam 'Minder beloven, meer doen' (ontvangen op 10 maart 2025)

Geachte leden van de Oudercommissie,

Hartelijk dank voor uw advies over het rapport van de spoedadviescommissie Van Dam. In uw vergadering van 19 maart jl. hebben wij al informeel gesproken over uw advies en de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Van Dam. Ik heb dit gesprek als zeer prettig en waardevol ervaren. Onder verwijzing naar de inhoud van de kabinetsreactie ontvangt u via deze brief mijn formele reactie op de onderdelen waar u in uw eigen advies nader op ingaat.

Afhandeling van aanvullende en complexe schades
De Oudercommissie geeft aan het advies van de commissie Van Dam inzake de afhandeling van aanvullende schade te steunen, waarbij luisteren naar de gedupeerde ouder en het optekenen van diens verhaal het startpunt moet zijn voor het vaststellen van aanvullende schade. Ook geeft de Oudercommissie aan dat het ontbreken van uniforme kaders zorgt voor onzekerheid, onrust en ontevredenheid. U onderschrijft daarom het belang om met één schadekader te werken. Tot slot pleit de Oudercommissie (zoals eerder ook bij de commissie Van Dam) voor het behoud van de mogelijkheid om in bezwaar en beroep te gaan bij de afhandeling van complexe schades.

Zoals ook in de kabinetsreactie aangegeven omarmt het kabinet het advies van de commissie Van Dam om het schadevergoedingsstelsel te vereenvoudigen en te gaan werken met één uniform schadekader en twee schaderoutes die in principe eindigen in een VSO. Momenteel wordt nader onderzocht hoe tot een beschikking kan worden gekomen op het moment dat het niet lukt om een VSO te sluiten. Tegen een dergelijke beschikking staat bezwaar en beroep open.

Brede ondersteuning
De Oudercommissie is van mening dat het vaststellen van een einddatum voor brede ondersteuning pas een optie kan zijn ná het afronden van het financieel herstel, onder de voorwaarde dat er een algemeen loket beschikbaar komt voor gedupeerden. Ook is door de Oudercommissie regelmatig benoemd dat verschillen tussen gemeenten in de uitvoering van de brede ondersteuning leiden tot ongelijkheid en daarmee tot frustratie bij de gedupeerde ouders en jongeren. De Oudercommissie voelt zich hierin gesteund door het advies van de commissie Van Dam om de kaders waarbinnen de gemeenten gedupeerde ouders helpen verder te harmoniseren, om zo onuitlegbare verschillen in de uitvoering te verminderen.

Ik onderschrijf uw advies om toe te zien op een zorgvuldige naleving van de afspraken door de gemeenten op het gebied van de brede ondersteuning. Zoals ook in de kabinetsreactie is beschreven, gaat het kabinet daarom in gesprek met VNG en gemeenten om verdere kaders voor brede ondersteuning te ontwikkelen, aan de hand waarvan gemeenten de brede ondersteuning in de praktijk beter kunnen uitvoeren. Het doel hiervan is om ouders en gemeenten houvast te bieden en te zorgen dat de brede ondersteuning voor rechthebbenden goed bereikbaar blijft en uitvoerbaar en doelmatig is. Ook is het belangrijk dat er meer duidelijkheid komt welke uitgangspunten worden gehanteerd bij de verschillende vormen van ondersteuning. Daardoor moeten de – door ouders en de commissie van Dam geconstateerde – grote verschillen tussen gemeenten kleiner en tevens beter uitlegbaar worden.

De Oudercommissie pleit ervoor om één of liefst meerdere aanjagers aan te stellen voor de brede ondersteuning, die boven de partijen staat of staan. Deze aanjagers kunnen een belangrijke functie vervullen in het toezien op uniforme uitvoering van de brede ondersteuning conform de leidende principes van de hersteloperatie: ruimhartigheid, aannemelijkheid en menselijke maat. Het kabinet omarmt deze suggestie en in ons overleg op woensdag 19 maart heb ik u opgeroepen mee te denken over wie volgens de Oudercommissie deze rol van verbinder en probleemoplosser goed zou(den) kunnen vervullen.

Gezinnen die de regie kwijt zijn en jongeren
De adviescommissie Van Dam adviseert om gezinnen die de regie kwijt zijn 'uit het proces te halen' en intensieve begeleiding te bieden. De Oudercommissie juicht toe dat jongeren ook onderdeel uitmaken van deze benadering. U benoemt dat het van belang is hier ook de beoordeling van mogelijke DUO-schulden in mee te nemen. De Oudercommissie is het met de commissie Van Dam eens dat de inspanningen om jongeren te bereiken moeten worden geïntensiveerd.

Ook het kabinet hecht veel belang aan ondersteuning van kinderen en jongeren. De Kindregeling is tot stand gekomen met advies van kinderen en jongeren en is bedoeld als een steun in de rug om hen te helpen bij het opbouwen van hun toekomst. De kinderen en jongeren gaven bij de totstandkoming van de regeling aan dat er ook behoefte is aan langjarige ondersteuning op het terrein van ontwikkelkansen, traumaverwerking, schulden en huisvesting. Om deze reden is de kindregeling geflankeerd door breed ondersteunend beleid, waaronder brede ondersteuning door gemeenten, een aanvullend schuldhulpverleningsaanbod en divers ondersteunend aanbod op het gebied van persoonlijke ontwikkeling.

Het kabinet omarmt daarnaast het advies om gezinnen die de regie kwijt zijn geraakt integraal te ondersteunen. Kinderen en jongeren zijn onderdeel van dat gezin en worden hier vanzelfsprekend bij betrokken. Ook jongeren die de regie zijn kwijtgeraakt en geen onderdeel meer zijn van het gezin, zullen via de integrale aanpak begeleid worden om weer grip te krijgen op hun leven en toe

te werken naar eigen regie. Met deze aanpak beoogt het kabinet niet om extra kwijtscheldings- of compensatieregelingen toe te voegen: dat zou – zoals de commissie Van Dam ook aangeeft – de kluwen alleen maar vergroten. Wel zal het kabinet het perspectief van jongeren nadrukkelijk betrekken bij de uitwerking van alle maatregelen die voortkomen uit de aanbevelingen van de commissie Van Dam. Het kabinet zal zich blijven inspannen om jongeren te bereiken en te ondersteunen, op een manier die past bij hun leefwereld en behoeften.

Verder benadrukt de Oudercommissie het belang van blijvende ondersteuning voor gedupeerden en in het bijzonder de kinderen van gedupeerden (jongeren). Zij pleit voor een apart nazorgloket voor gedupeerden dat ook na afronding van het financieel herstel blijft bestaan. Niet alle behoefte aan (toekomstige) ondersteuning is immers te voorzien.

Het kabinet erkent het belang van blijvende ondersteuning voor gedupeerde ouders en hun kinderen in het bijzonder. Zoals ook in de kabinetsreactie beschreven wordt, is het kabinet voornemens om samen met ouders en kinderen een plek vorm te geven waar rust en nazorg centraal staan en die recht doet aan de grote impact die de toeslagenaffaire heeft (gehad) op hun levens. Uit gesprekken met jongeren komt naar voren dat de weg naar herstel niet altijd lineair is en zij op verschillende momenten hulp nodig zullen hebben. Het kabinet vindt het daarom belangrijk dat ze naast hen blijven staan en blijven werken aan het herwinnen van hun vertrouwen. Zo geven jongeren met name aan dat er behoefte is aan langdurige psychosociale zorg. Op dit moment wordt een opdrachtnemer gezocht voor het opzetten van een informatieverwijscentrum (IVC) voor mentale gezondheid, van waaruit doorverwezen kan worden naar (landelijk ingekochte) specifieke psychologische zorg of procesbegeleiding voor jongeren. Dit centrum moet bijdragen aan het emotioneel herstelproces en zal de brede ondersteuning door gemeenten en reguliere GGZ ontlasten. Dit centrum - dat in nauwe verbinding zal staan met (lokale) lotgenotennetwerken - kan op termijn overgaan in een expertisecentrum ten behoeve van nazorg, gericht op veerkracht, herdenking en ritueel.

Tot slot
Ik lees in uw advies veel steun voor de aanbevelingen van de commissie Van Dam. De inzet is om verbeteringen naar aanleiding van het advies zo snel mogelijk door te voeren, of om zo snel mogelijk duidelijk te krijgen hoe de exacte uitwerking eruit zal zien en op welke termijn de verbeteringen gerealiseerd kunnen worden. Ik blijf hierover graag met de Oudercommissie in gesprek.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen,

Persoonsgegevens

S.Th.P.H. Palmen-Schlangen